

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 20 iulie 2020

privind Programul național de reformă al Bulgariei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2020

(2020/C 282/02)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat strategia anuală privind creșterea durabilă, care marchează începutul semestrului european 2020 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. De asemenea, la 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Bulgaria ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.
- (2) Raportul de țară pentru Bulgaria din 2020 a fost publicat la 26 februarie 2020. Acesta a evaluat progresele realizate de Bulgaria în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019 ⁽³⁾ (denumite în continuare „recomandările specifice fiecărei țări din 2019”), măsurile luate pentru a da curs recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Bulgaria în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 26 februarie 2020. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Bulgaria nu se mai confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În anii anteriori, vulnerabilitățile din sectorul financiar erau însoțite de un nivel ridicat de îndatorare și de credite neperformante în sectorul întreprinderilor. S-a constatat că Bulgaria nu se mai confruntă cu dezechilibre deoarece acțiunea politică coerentă și mediul macroeconomic favorabil au redus într-o și mai mare măsură riscurile și vulnerabilitățile.
- (3) La 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat în mod oficial epidemia de COVID-19 pandemie mondială. Este vorba despre o urgență majoră în materie de sănătate publică pentru cetățeni, societăți și economii. Pandemia exercită o presiune uriașă asupra sistemelor naționale de sănătate, perturbă lanțurile de aprovizionare mondiale, duce la volatilitatea piețelor financiare, generează șocuri asupra cererii consumatorilor și produce efecte negative în diferite sectoare. Pandemia pune în pericol locurile de muncă și veniturile cetățenilor, precum și activitatea întreprinderilor. Aceasta a produs un șoc economic major care are deja repercusiuni grave în Uniune. La 13 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare prin care solicită un răspuns economic coordonat la criză, care să implice toți actorii de la nivel național și de la nivelul Uniunii.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 301, 5.9.2019, p. 8.

- (4) Mai multe state membre au declarat starea de urgență sau au introdus măsuri de urgență. Orice măsuri de urgență ar trebui să fie strict proporționale, necesare, limitate în timp și în concordanță cu standardele europene și internaționale. Acestea ar trebui să fie supuse controlului democratic și unui control judiciar independent.
- (5) La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere. Clauza derogatorie generală, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului ⁽⁴⁾, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de încetinire marcată a creșterii economice. În comunicarea sa din 20 martie 2020, Comisia a considerat că, având în vedere că se așteaptă ca pandemia de COVID-19 să antreneze o încetinire marcată a creșterii economice, sunt întrunite condițiile pentru activarea clauzei derogatorii generale și a cerut Consiliului să aprobe această concluzie. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Aceștia au fost de acord că încetinirea marcată a creșterii economice necesită un răspuns ferm, ambițios și coordonat. Activarea clauzei derogatorii generale permite o abatere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca această abatere să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate decide, de asemenea, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie fiscal-bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Aceasta autorizează statele membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul Pactului.
- (6) Sunt necesare acțiuni susținute pentru a limita și a controla răspândirea pandemiei de COVID-19, pentru a consolida reziliența sistemelor naționale de sănătate, pentru a atenua consecințele socioeconomice ale pandemiei prin măsuri de sprijin pentru întreprinderi și gospodării, precum și pentru a asigura condițiile sanitare și în materie de siguranță la locul de muncă adecvate pentru a permite reluarea activității economice. Uniunea ar trebui să utilizeze pe deplin diversele instrumente de care dispune pentru a sprijini eforturile statelor membre în aceste domenii. În paralel, statele membre și Uniunea ar trebui să colaboreze pentru a pregăti măsurile necesare pentru a conduce la revenirea la o funcționare normală a societăților și a economiilor noastre și la o creștere durabilă, integrând, printre altele, tranziția verde și transformarea digitală și valorificând lecțiile învățate în urma crizei.
- (7) Criza generată de COVID-19 a evidențiat flexibilitatea pe care o oferă piața internă din perspectiva adaptării la situații extraordinare. Cu toate acestea, pentru a se asigura o tranziție rapidă și fără dificultăți către faza de redresare și reluarea liberei circulații a bunurilor, a serviciilor și a lucrătorilor, măsurile excepționale care împiedică funcționarea normală a pieței interne ar trebui eliminate de îndată ce nu mai sunt indispensabile. Criza actuală a demonstrat că este necesară pregătirea pentru situații de criză în sectorul sănătății. Strategii îmbunătățite de achiziții, lanțuri de aprovizionare diversificate și rezerve strategice de bunuri esențiale sunt printre elementele-cheie în elaborarea unor planuri mai ample de pregătire pentru situații de criză.
- (8) Legiuitorul Uniunii a modificat deja cadrele legislative relevante prin intermediul Regulamentelor (UE) 2020/460 ⁽⁵⁾ și (UE) 2020/558 ⁽⁶⁾ ale Parlamentului European și ale Consiliului pentru a permite statelor membre să mobilizeze toate resursele neutilizate din fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI), astfel încât să poată contracara efectele excepționale ale pandemiei de COVID-19. Aceste modificări vor oferi o flexibilitate suplimentară, precum și proceduri simplificate și optimizate. Pentru a atenua presiunile asupra fluxurilor de numerar, statele membre pot beneficia, de asemenea, de o rată de cofinanțare de 100 % din bugetul Uniunii pentru exercițiul contabil 2020-2021. Bulgaria este încurajată să valorifice pe deplin aceste posibilități pentru a veni în ajutorul persoanelor și sectoarelor celor mai afectate.

⁽⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L 209, 2.8.1997, p. 6).

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) 2020/460 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 martie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 508/2014 în ceea ce privește anumite măsuri specifice menite să mobilizeze investiții în sistemele de sănătate ale statelor membre și în alte sectoare ale economiilor acestora ca reacție la epidemia de COVID-19 (Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus) (JO L 99, 31.3.2020, p. 5).

⁽⁶⁾ Regulamentul (UE) 2020/558 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013 și (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește măsuri specifice de asigurare a unei flexibilități excepționale pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca reacție la epidemia de COVID-19 (JO L 130, 24.4.2020, p. 1).

- (9) Consecințele socioeconomice ale pandemiei de COVID-19 se vor resimți probabil în mod inegal în diferitele regiuni ale Bulgariei din cauza profilurilor de specializare diferite, în special în regiunile care se bazează în mod semnificativ pe relațiile comerciale directe cu consumatorii. Acest lucru implică un risc considerabil de adâncire a disparităților regionale în Bulgaria, agravând tendința deja observată de adâncire a disparităților dintre capitală și restul țării și dintre zonele urbane și cele rurale. Combinată cu riscul perturbării temporare a procesului de convergență între statele membre, situația actuală impune adoptarea unor răspunsuri specifice în materie de politică.
- (10) La 30 aprilie 2020, Bulgaria și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2020, precum și Programul de convergență pentru 2020. Pentru a se ține seama de interconexiunile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (11) În prezent, Bulgaria se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere.
- (12) În cadrul Programului său de convergență pentru 2020, guvernul preconizează o deteriorare a soldului global, de la un excedent de 2,1 % din produsul intern brut (PIB) în 2019 la un deficit de 3,1 % din PIB în 2020. După ce a scăzut la 20,4 % din PIB în 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 28,5 % în 2020, în conformitate cu Programul de convergență pentru 2020. Perspectivele macroeconomice și fiscal-bugetare sunt afectate de un grad ridicat de incertitudine din cauza pandemiei de COVID-19.
- (13) Ca răspuns la pandemia de COVID-19 și în cadrul unei abordări coordonate la nivelul Uniunii, Bulgaria a adoptat la timp măsuri bugetare menite să consolideze capacitatea sistemului său de sănătate, să țină sub control pandemia și să ofere ajutor persoanelor și sectoarelor care au fost afectate în mod special. Conform Programului de convergență pentru 2020, aceste măsuri bugetare au reprezentat 1,3 % din PIB. Printre măsurile respective se numără cheltuieli mai mari cu serviciile de asistență medicală și de securitate și un program de sprijin pentru ocuparea forței de muncă destinat sectoarelor aflate în dificultate. În plus, Bulgaria a anunțat măsuri care, deși nu au un impact bugetar direct, vor contribui la furnizarea de sprijin sub formă de lichidități întreprinderilor, măsuri pe care Programul de convergență pentru 2020 le estimează la 0,6 % din PIB. Măsurile respective includ garanții din partea Băncii de Dezvoltare a Bulgariei, deținută de stat, și amânarea plății impozitelor în cazul impozitului pe profit. În general, măsurile adoptate de Bulgaria sunt în concordanță cu orientările stabilite în comunicarea Comisiei din 13 martie 2020. Punerea în aplicare deplină a măsurilor de urgență și a unor măsuri fiscal-bugetare de sprijin, urmată de o reorientare a politicilor bugetare către realizarea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu, atunci când condițiile economice permit acest lucru, va contribui la menținerea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu.
- (14) Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, în condițiile menținerii politicilor actuale, se preconizează că deficitul public al Bulgariei va fi de 2,8 % din PIB în 2020 și de 1,8 % din PIB în 2021. Se preconizează că ponderea datoriei publice va rămâne sub 60 % din PIB în 2020 și în 2021.
- (15) La 20 mai 2020, Comisia a emis un raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat, ca urmare a nerespectării preconizate a pragului de deficit de 3 % din PIB în 2020 de către Bulgaria. Concluzia raportului, în urma unei evaluări a tuturor factorilor relevanți, este că a fost îndeplinit criteriul privind deficitul, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/97.
- (16) La 13 martie 2020, Bulgaria a declarat starea de urgență pentru perioada 13 martie 2020-13 aprilie 2020; starea de urgență a fost prelungită ulterior până la 13 mai 2020 și apoi înlocuită cu o situație epidemică extraordinară până la 14 iunie 2020. La 6 aprilie 2020, parlamentul bulgar a adoptat o propunere de modificare a bugetului de stat pe 2020, prezentată de guvern. Noul buget prevede un deficit la bugetul de stat de 3,5 miliarde BGN (2,9 % din PIB), generat de creșterea cheltuielilor cu măsurile legate de criză și de reducerea preconizată a veniturilor cu 2,4 miliarde BGN. Se prevede majorarea de cinci ori a plafonului noii datorii pe care o poate emite guvernul, de la 2,2 miliarde BGN la 10 miliarde BGN. Per ansamblu, Bulgaria a mobilizat un pachet financiar de peste 870 de milioane BGN în cadrul mai multor programe operaționale finanțate de fondurile ESI pentru perioada 2014-2020 pentru a sprijini sistemul de sănătate și pentru a aborda consecințele socioeconomice ale pandemiei.
- (17) Ca răspuns la criza provocată de COVID-19, Bulgaria a introdus o măsură de sprijin pentru ocuparea forței de muncă prin care statul se angajează să plătească 60 % din venitul lucrătorilor și din contribuțiile de asigurări sociale aferente pentru o perioadă de până la trei luni, cu condiția ca angajatorul să plătească diferența și să își asume angajamentul de a-i menține pe lucrători în posturi. De asemenea, angajatorul este obligat să mențină locul de muncă pentru o perioadă suplimentară, cel puțin egală cu cea acoperită de subvenție. Printre întreprinderile eligibile se numără cele din sectoarele direct afectate de restricțiile impuse din cauza stării de urgență. Potrivit Decretului nr. 55 din 30 martie 2020, sunt eligibile și întreprinderile din alte sectoare, dacă reușesc să facă dovada unei scăderi cu 20 % a veniturilor dintr-o anumită perioadă din martie 2020 comparativ cu martie 2019.

- (18) Capitalul Băncii de Dezvoltare a Bulgariei a fost majorat cu 700 de milioane BGN pentru a sprijini lichiditățile din economie. S-au alocat 500 de milioane BGN pentru garanții de portofoliu destinate băncilor, astfel încât întreprinderile să beneficieze de condiții mai flexibile de împrumut, și 200 de milioane BGN pentru garanții care să acopere împrumuturi fără dobândă de până la 4 500 BGN acordate persoanelor trimise în concediu fără plată de întreprinderile pentru care lucau sau lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă. Banca de Dezvoltare a Bulgariei va pune în aplicare, de asemenea, o schemă de garantare în valoare de 100 de milioane EUR pentru împrumuturile destinate întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) și finanțate prin Programul operațional pentru inovare și competitivitate din cadrul Fondului european de dezvoltare regională. Administratorul de fonduri al instrumentelor financiare din Bulgaria și-a reexaminat portofoliul și își adaptează instrumentele de sprijin pentru întreprinderi la realitatea economică actuală. Banca Națională a Bulgariei a introdus un pachet de măsuri în valoare de 9,3 miliarde BGN, care vizează menținerea rezilienței sistemului bancar și sporirea flexibilității acestuia, pentru a reduce efectele negative ale constrângerilor la care sunt supuși cetățenii și întreprinderile.
- (19) Economia Bulgariei a fost puternic lovită de criza provocată de pandemia de COVID-19, aceasta afectând atât sectorul serviciilor, cât și industria prelucrătoare. Impactul negativ a fost agravat de scăderea cererii și a ofertei, precum și de perturbarea lanțurilor de valoare mondiale. Măsurile luate de guvern pentru a face față situației de urgență pot contribui la atenuarea consecințelor crizei, dar punerea în aplicare promptă și eficace a acestora va fi esențială pentru menținerea ocupării forței de muncă și pentru îmbunătățirea lichidității întreprinderilor, în special ale IMM-urilor, și ale lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă. În procesul de elaborare și punere în aplicare a acestor măsuri, trebuie să se țină seama de reziliența sectorului bancar. În concordanță cu orientările stabilite în comunicarea Comisiei din 13 martie 2020, Bulgaria a eliminat interdicțiile la export aplicate echipamentelor individuale de protecție și a instituit „culoare verzi” pentru verificări rapide la punctele de trecere a frontierei.
- (20) Criza provocată de pandemia de COVID-19 a creat o sarcină suplimentară pentru sistemul de sănătate din Bulgaria, care se caracteriza deja printr-o accesibilitate limitată din cauza finanțărilor publice scăzute, printr-o acoperire redusă a sistemului de asigurare medicală, printr-un număr scăzut, dar totuși în creștere, de asistenți medicali și printr-o distribuție regională inegală a lucrătorilor din domeniul sănătății. Prin urmare, mai este loc de îmbunătățiri în ceea ce privește consolidarea rezilienței, a accesibilității și a capacității globale ale sistemului de sănătate din Bulgaria. Furnizarea mai multor servicii de îngrijire (generale și de specialitate) în ambulatoriu, inclusiv prin intermediul teleconsultațiilor, ar reduce sarcina suportată de spitale, iar testarea și tratamentul ar trebui să fie disponibile pentru toată lumea, indiferent de situația fiecăruia în materie de asigurare de sănătate. Ar trebui să se asigure, pe întregul teritoriu al țării, un acces adecvat la lucrători din domeniul sănătății și la serviciile oferite de aceștia, care să corespundă nevoilor populației. Integrarea asistenței medicale primare, a asistenței medicale pe termen lung și a asistenței medicale în afara mediului spitalicesc este crucială pentru persoanele în vârstă și pentru grupurile cele mai vulnerabile.
- (21) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, se preconizează că rata șomajului va crește la 7,0 % în 2020 și va scădea la 5,8 % în 2021. De la începutul stării de urgență, șomajul a crescut rapid în sectorul comercial, al serviciilor de cazare și de alimentație și în industria prelucrătoare, în orașele mari și în rândul persoanelor al căror nivel de studii nu depășește învățământul secundar. Guvernul a luat măsuri de protejare a locurilor de muncă, în special prin programe de șomaj tehnic, care ar trebui să fie puse în aplicare rapid și consolidate în continuare. Contextul actual impune acordarea, în cooperare cu partenerii sociali, a unui sprijin de amploare pentru angajatori și lucrători, inclusiv pentru lucrătorii care desfășoară o activitate independentă, pentru a se evita noi pierderi de locuri de muncă. Va fi necesară consolidarea capacităților și a măsurilor puse în aplicare de Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă, pentru a se răspunde efectelor negative asupra pieței forței de muncă. Depunerea unor eforturi suplimentare în ceea ce privește activarea, perfecționarea și recalificarea va fi esențială pentru reintegrarea în muncă și va pregăti, în același timp, forța de muncă pentru provocările și oportunitățile aferente digitalizării. Criza provocată de pandemia de COVID-19 ar putea avea un impact semnificativ și asupra lucrătorilor care au o ocupație informală și care au un acces limitat la protecție socială și la serviciile de sănătate. Luarea de măsuri de politică specifice ar putea permite să se evite agravarea sărăciei lucrătorilor lipsiți de protecție socială și a grupurilor celor mai vulnerabile și să se îmbunătățească mijloacele de subsistență ale acestora în timpul redresării.
- (22) Criza provocată de pandemia de COVID-19 afectează în mod disproporționat grupurile vulnerabile și exacerbează provocările sociale existente. Ponderele persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială era deja ridicată înainte de criză, în special în rândul copiilor, al persoanelor în vârstă, al persoanelor cu handicap și al romilor, iar transferurile sociale nu au reușit să reducă sărăcia decât într-o măsură limitată. Inegalitatea veniturilor era una dintre cele mai mari din Uniune, iar efectele sistemului fiscal și ale celui de securitate socială asupra reducerii sărăciei s-au dovedit a fi dintre cele mai slabe. Criza necesită măsuri de remediere a deficiențelor deja identificate în anii precedenți, în special în ceea ce privește sistemul de garantare a unui venit minim, care, la nivelul Uniunii, este unul dintre cele mai puțin adecvate pentru a-i scoate pe beneficiarii din sărăcie. Rămân de actualitate chestiuni precum asigurarea protecției sociale pentru toți, inclusiv pentru lucrătorii cu contracte de muncă atipice, pentru lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și pentru gospodăriile cu venituri mici, asigurarea sprijinului

pentru venit, a alimentelor și a unor servicii sociale adecvate, precum și furnizarea de locuințe de urgență și sprijin pentru persoanele fără adăpost. Reforma serviciilor sociale ar contribui la stabilizarea sistemului, în timp ce o cooperare mai strânsă între serviciile medicale și cele sociale ar permite sprijinirea într-o mai mare măsură a celor care nu se pot ocupa de ei înșiși și a persoanelor cu handicap. Numeroase gospodării române aflate deja în situație de sărăcie extremă înainte de criză au nevoie de servicii de mediere, precum și de servicii și de sprijin de bază.

- (23) Ameliorarea furnizării serviciilor de educație și de formare și o forță de muncă mai bine calificată ar sprijini, de asemenea, în mod ferm redresarea și ar promova o creștere durabilă și favorabilă incluziunii pe termen mediu. Există încă posibilități de îmbunătățire a calității, a relevanței pentru piața forței de muncă și a caracterului incluziv al educației și formării din Bulgaria. Bulgaria se numără printre statele membre în care contextul socioeconomic are cea mai mare influență asupra rezultatelor educației. Incluziunea romilor în educație este în continuare o provocare, rata de părăsire timpurie a școlii fiind deosebit de ridicată atât în rândul romilor, cât și în zonele rurale. Nivelul global al competențelor digitale este scăzut în rândul populației (cu vârste între 16 și 74 de ani), lucru valabil și în cazul tinerilor (cu vârste între 16 și 19 ani). Îmbunătățirea competențelor digitale, de exemplu prin intermediul unor diplome și programe de învățământ mai bine corelate cu evoluțiile digitale, ar putea contribui la adaptarea atât la schimbările de pe piața forței de muncă generate de digitalizare, cât și la necesitatea de a munci la distanță cu mijloace digitale. În același timp, 11 % din elevi nu au încă computer și/sau acces la internet, iar 2 000 de profesori nu dispun de computer. Prin urmare, actuala situație de învățare la distanță riscă să agraveze inegalitățile deja accentuate în materie de educație și formare, în ciuda unor măsuri recente de sprijin. Depunerea unor eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea cunoștințelor digitale ale tuturor elevilor și a accesului acestora la o infrastructură tehnică adecvată ar avea un impact pozitiv pe termen lung asupra accesului la educație, în special în cazul grupurilor vulnerabile, inclusiv în cazul romilor, contribuind astfel la reducerea ratelor ridicate de abandon școlar în rândul acestora.
- (24) Criza provocată de pandemia de COVID-19 a evidențiat importanța strategică a unei administrații publice eficiente și a unei guvernări digitale care funcționează bine, inclusiv în ceea ce privește e-sănătatea și achizițiile publice electronice. Reformele din acest domeniu au fost sprijinite de Uniune, însă punerea lor în aplicare progresează prea lent, iar acest lucru a afectat eficacitatea sectorului public în perioada de limitare a mișcării persoanelor. Prin urmare, Bulgaria a rămas în urmă în ceea ce privește furnizarea de servicii electronice, iar recurgerea la acestea de către cetățeni și întreprinderi ar trebui încurajată. Va fi necesară, de asemenea, soluționarea pe deplin a problemelor legate de securitatea cibernetică și de securitatea infrastructurii critice. Pe viitor, o administrație publică eficientă va fi esențială pentru asigurarea punerii în aplicare eficiente și în timp util a măsurilor de redresare. Cooperarea și coordonarea la toate nivelurile de guvernare, inclusiv în ceea ce privește contractele de achiziții publice și concesiunile, precum și în ceea ce privește supravegherea pieței, rămân deosebit de importante. Sporirea previzibilității și a stabilității în materie de reglementare, controlul eficient al punerii în aplicare a politicilor și reducerea sarcinii administrative ar îmbunătăți mediul de afaceri și ar promova investițiile, favorizând accelerarea redresării.
- (25) Pentru a încuraja redresarea economică, va fi important ca proiectele de investiții publice mature să fie concentrate la începutul perioadei și să se promoveze investițiile private, inclusiv prin reforme relevante. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a subliniat și mai mult importanța digitalizării și a inovării, domenii în care Bulgaria, și în special IMM-urile din această țară, au performanțe cu mult sub media Uniunii. Un exemplu semnificativ în această privință îl constituie spectrul de frecvențe radio prevăzut a fi atribuit în benzile inițiale 5G, care nu îndeplinește cerințele necesare pentru a permite furnizarea eficientă și în timp util a serviciilor 5G. Este în continuare necesar să se abordeze problemele cunoscute din cadrul sistemului de cercetare și de învățământ superior, cum ar fi fragmentarea, finanțarea redusă și transferul limitat de cunoștințe și de tehnologie. În același timp, Bulgaria este economia care consumă cele mai multe resurse și cele mai mari cantități de energie din Uniune și ale cărei emisii de gaze cu efect de seră sunt cele mai mari, fiind nevoie de investiții importante în domeniul energiei și al decarbonizării pentru a facilita tranziția către neutralitatea climatică, astfel cum se indică în Planul național privind clima și energia al Bulgariei.
- (26) Eforturile de transformare în vederea găsirii de soluții pentru intensitatea energetică ridicată a Bulgariei, pentru dependența semnificativă de combustibili fosili și pentru utilizarea ineficientă a energiei și a resurselor se află abia într-o etapă incipientă. Planul național privind clima și energia subliniază angajamentul Bulgariei de a-și decarboniza economia până în 2050 în contextul Pactului verde european, dar afirmă, de asemenea, intenția de a menține dependența Bulgariei de sursele interne de lignit până în 2050 și după această dată. Acoperirea și calitatea infrastructurii de transport din Bulgaria sunt în continuare inferioare mediei Uniunii, iar rețeaua transeuropeană de transport este încă incompletă. Rețeaua de platforme multimodale, unele tronsoane feroviare și rutiere, precum și sistemele europene de gestionare a traficului feroviar și sistemele de transport inteligente sunt în continuare insuficient dezvoltate. Este necesar să se abordeze o serie de probleme importante de mediu, deoarece acestea afectează creșterea durabilă și au creat riscuri suplimentare pentru sănătate în timpul crizei provocate de pandemia

de COVID-19. Bulgaria se numără printre statele membre cu cea mai mare incidență de decese legate de poluare, iar gestionarea deșeurilor și respectarea obligațiilor de colectare și epurare a apelor uzate urbane reprezintă în continuare o provocare. Programarea Fondului pentru o tranziție justă, care face obiectul unei propuneri a Comisiei, pentru perioada 2021-2027 ar putea ajuta Bulgaria să abordeze unele dintre provocările legate de tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, în special în teritoriile menționate în anexa D la raportul de țară din 2020. Acest lucru i-ar permite Bulgariei să utilizeze acest fond în mod optim.

- (27) Existența unui cadru funcțional în materie de insolvență va fi importantă pentru redresarea economiei reale în perioada ulterioară crizei provocate de pandemia de COVID-19, care ar putea duce la o creștere semnificativă a numărului de falimente. Un astfel de cadru ar facilita, de asemenea, o rezoluție mai rapidă a creditelor neperformante, limitând astfel continuarea acumulării acestora. În același timp, ineficacitatea cadrului în materie de insolvență conduce la proceduri de insolvență lente și costisitoare. În iunie 2019, a fost adoptată foaia de parcurs privind cadrul în materie de insolvență, în care au fost identificate lacunele din acest domeniu. Bulgaria a început punerea în aplicare a foii de parcurs și pregătește în momentul de față măsuri pe baza acesteia, inclusiv modificări legislative și activități de consolidare a capacităților.
- (28) Bulgaria a adoptat în 2019 mai multe legi care vizează transpunerea Directivelor (UE) 2015/849 ⁽⁷⁾ și (UE) 2018/843 ⁽⁸⁾ ale Parlamentului European și ale Consiliului (cea de a patra și cea de a cincea directivă privind combaterea spălării banilor), a căror punere în aplicare este pendinte. În evaluarea națională a riscurilor, finalizată recent, sunt prezentate deficiențele care trebuie atenuate de urgență pentru a se preveni spălarea banilor și finanțarea terorismului. Riscurile legate de programele de dobândire a cetățeniei prin scheme de investiții și de activele virtuale nu au fost încă evaluate în mod corespunzător. Trebuie să fie concepute și implementate acțiuni astfel încât să se realizeze o aplicare eficientă a cadrului de combatere a spălării banilor de către entitățile obligate. Eficacitatea punerii în aplicare și a asigurării respectării cadrului de combatere a spălării banilor a fost limitată până în prezent, iar utilizarea informațiilor financiare a fost insuficientă.
- (29) În timp ce recomandările specifice fiecărei țări prevăzute în prezenta recomandare („recomandările specifice fiecărei țări din 2020”) se concentrează pe abordarea impactului socioeconomic al pandemiei de COVID-19 și pe facilitarea redresării economice, recomandările specifice fiecărei țări din 2019 au vizat și reformele care sunt esențiale pentru abordarea provocărilor structurale pe termen mediu și lung. Recomandările specifice fiecărei țări din 2019 rămân pertinente și vor continua să fie monitorizate pe parcursul semestrului european al anului viitor. Aceasta include și recomandările specifice fiecărei țări din 2019 privind politicile economice legate de investiții. Toate recomandările specifice fiecărei țări din 2019 ar trebui luate în considerare pentru programarea strategică pentru perioada de după 2020 a fondurilor aferente politicii de coeziune, inclusiv pentru măsurile de atenuare și strategiile de ieșire legate de criza actuală.
- (30) Băncile bulgare sunt, în general, profitabile și bine capitalizate. În pofida unor scăderi înregistrate în ultimii ani, rata creditelor neperformante și avansurilor brute rămâne, la 7,2 % în al treilea trimestru al anului 2019, printre cele mai mari din Uniune; este vorba, în special, de credite ale unor societăți nefinanciare și ale băncilor cu capital autohton, de unde rezultă că este în continuare important să se depună eforturi suplimentare pentru promovarea unei piețe secundare funcționale a creditelor neperformante. Provizionarea creditelor neperformante s-a situat pe o traiectorie descendentă de la sfârșitul anului 2018, fiind însoțită, în unele cazuri, de provizionarea insuficientă a creditelor neperformante existente rămase restante de mult timp. Evaluarea cuprinzătoare efectuată de Banca Centrală Europeană a evidențiat necesitatea de a majora capitalul în două bănci. Recapitalizarea este în curs de finalizare. Creșterea furnizării de lichidități de către bănci în scopul atenuării impactului crizei provocate de pandemia de COVID-19 și al relansării creșterii economice ar trebui să fie corelată cu aplicarea de către bănci a evaluării riscului de credit și a unor standarde prudente de creditare, a unor practici de evaluare solide și a raportării precise a oricărei deteriorări a calității activelor.
- (31) Comisia a monitorizat progresele realizate de Bulgaria în domeniul reformei judiciare și al luptei împotriva corupției în contextul mecanismului de cooperare și de verificare (MCV). Prin urmare, aceste domenii nu au făcut până în prezent obiectul recomandărilor specifice adresate Bulgariei, dar sunt relevante pentru dezvoltarea unui mediu socioeconomic favorabil în această țară. Cel mai recent raport MCV din octombrie 2019 a arătat că progresele realizate de Bulgaria sunt suficiente pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de această țară la momentul aderării sale la Uniune. Bulgaria a realizat o reformă amplă a cadrului său juridic de combatere a corupției, însă, pentru a consolida încrederea publicului, este nevoie de un bilanț solid de condamnări definitive în cazuri de

(7) Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO L 141, 5.6.2015, p. 73).

(8) Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE (JO L 156, 19.6.2018, p. 43).

corupție la nivel înalt. În plus, persistă o serie de provocări, în special asigurarea desfășurării unor anchete penale eficace, reechilibrarea volumului de lucru între instanțe și raționalizarea birourilor locale ale parchetului. După încheierea MCV, monitorizarea reformelor va fi asigurată la nivel național de un consiliu de monitorizare ulterioară, iar la nivelul Uniunii în cadrul mecanismului cuprinzător privind statul de drept, precum și, dacă este cazul, în cadrul semestrului european.

- (32) Semestrul european oferă cadrul pentru coordonarea continuă a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă în Uniune, care poate contribui la o economie durabilă. În programele lor naționale de reformă pentru 2020, statele membre au evaluat progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite. Prin asigurarea punerii în aplicare depline a recomandărilor specifice fiecărei țări din 2020, Bulgaria va contribui la realizarea de progrese în vederea îndeplinirii ODD și la eforturile comune de asigurare a durabilității competitive în Uniune.
- (33) În contextul semestrului european 2020, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Bulgariei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2020. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2020, Programul național de reformă pentru 2020, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor specifice fiecărei țări adresate Bulgariei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Bulgaria, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (34) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2020 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ^(*) se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2020 și 2021, Bulgaria să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. În conformitate cu clauza derogatorie generală din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere, să ia toate măsurile necesare pentru a combate în mod eficace pandemia de COVID-19, a susține economia și a sprijini redresarea viitoare. Atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, să aplice politici bugetare orientate către adoptarea unor măsuri prudente, care să asigure o poziție bugetară solidă pe termen mediu și sustenabilitatea datoriei, consolidând, în același timp, investițiile. Să mobilizeze resurse financiare adecvate pentru a consolida reziliența, accesibilitatea și capacitatea sistemului de sănătate și pentru a asigura o distribuție regională echilibrată a lucrătorilor din domeniul sănătății, care să corespundă nevoilor populației.
2. Să asigure o protecție socială adecvată și servicii esențiale pentru toți cetățenii, precum și să consolideze politicile active din domeniul pieței forței de muncă. Să îmbunătățească accesul la munca la distanță și să promoveze competențele digitale și accesul egal la educație. Să remedieze deficiențele legate de caracterul adecvat al sistemului de garantare a unui venit minim.
3. Să simplifice și să accelereze procedurile pentru a oferi un sprijin efectiv IMM-urilor și lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă, asigurând, de asemenea, menținerea accesului acestora la finanțări și la modalități de plată flexibile. Să concentreze la începutul perioadei proiectele de investiții publice mature și să promoveze investițiile private pentru a favoriza redresarea economică. Să direcționeze cu prioritate investițiile către tranziția verde și tranziția digitală, în special către producția și utilizarea energiei și a resurselor în mod curat și eficient, către infrastructura de mediu și transportul durabil, contribuind la decarbonizarea treptată a economiei, inclusiv în regiunile carbonifere.
4. Să reducă la minimum sarcina administrativă a întreprinderilor, prin sporirea eficacității administrației publice și prin consolidarea guvernării digitale. Să asigure funcționarea eficace a cadrului în materie de insolvență. Să intensifice eforturile pentru a asigura evaluarea adecvată și atenuarea riscurilor, precum și eficacitatea supravegherii și a asigurării respectării cadrului de combatere a spălării banilor.

Adoptată la Bruxelles, 20 iulie 2020.

Pentru Consiliu
Președintele
J. KLOECKNER

^(*) Emis în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.